

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10CoCsp/73/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218202957
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2218202957.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Bibiány Ťažiarovej v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, trvalo bytom C. XXX/X, A., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov, o zaplatenie 2.559,35 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaniach žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 23. júna 2020 č. k. 7Csp/85/2018-120, a o odvolaní žalovaného proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 22. marca 2021 č. k. 7Csp/85/2018-167, oba v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská Streda z 19. júla 2022 č. k. 7Csp/85/2018-217, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti veci samej o úroku 150,82 eur, úrokoch z omeškania 1,43 eur, úrokoch z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.559,35 eur a z nezaplatených úrokov 150,82 eur od 22.5.2018 do zaplatenia, v napadnutej časti lehoty na plnenie určenej v jeho III. výroku, a napadnutý dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie, oba rozsudky v znení opravného uznesenia, p o t v r d z u j e.

II. V napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (IV. výrok) a v časti náhrady trov konania (V. výrok) rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a v e c v r a c i a n a ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 2.559,35 eur, úrok 150,82 eur, úroky z omeškania 1,43 eur; II. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.559,35 eur a z nezaplatených úrokov 150,82 eur od 31.5.2018 do zaplatenia; III. povolil žalovanému splácať pohľadávku po 80 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci počnúc nasledujúcim mesiacom po právoplatnosti rozsudku až do vyrovnania pod následkom straty výhody splátok; IV. vo zvyšku žalobu zamietol; V. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 153,50 eur. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení v účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“); § 52 ods. 1, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „O.z.“); § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ust. O.z.; § 232 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Vecne dôvodil, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia istiny 2.559,35 eur s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že žalovaný po zosplatnení úveru neuskutočnil žiadnu úhradu. Dôvodil, že dňa 19.6.2015 uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu č. 220792, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 3.000 eur, s tým, že žalovaný sa ju zaviazal splácať mesačne po 56,50 eur s počtom splátok 108, nakoľko však žalovaný nesplácal riadne pôžičku, žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 21.5.2018. Ku dňu podania žaloby žalovaný dlžil žalobcovi titulom

zaplatenia istiny 2.559,35 eur. Žalovaný nepopieral, že dňa 19.6.2015 uzatvoril zmluvu o spotrebiteľskom úvere so žalobcom, taktiež uznal, že si nedokázal splniť svoje povinnosti pri splácaní spotrebiteľského úveru z dôvodu, že od 23.6.2018 až doteraz sa nachádza v ÚVV Leopoldov, nedisponuje žiadnym majetkom ani žiadnym príjmom, z ktorého dôvodu žiada rozvrhnúť dlžnú istinu a zákonné úroky z omeškania na nízke splátky počas dlhšieho obdobia keďže vo väzbe nemôže nastúpiť na výkon prác, z čoho by mal príjem. Súd prvej inštancie ustálil nasledovný skutkový stav veci: Žalobca so žalovaným dňa 19.6.2015 uzatvoril úverovú zmluvu č. 220792, na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 3.000 eur, s tým, že žalovaný sa zaviazal splácať mesačne po 56,50 eur s počtom splátok 108 s fixnou úrokovou sadzbou do splatnosti 17,9 % ročne. Konečná splatnosť úveru bola určená na deň 17.6.2024. Výška RPMN bola určená na 20,85 %, celková čiastka ktorú sa zaviazal klient zaplatiť bola 6.192 eur. Žalovaný riadne nesplácal úver preto mu žalobca zaslal upozornenie na omeškanie a možnosť predčasného zosplatenia. Na túto výzvu žalovaný nereagoval, preto žalobca zaslal opakované upozornenie dňa 19.3.2018, že v prípade neuhradenia dlžnej sumy uplatní svoje právo vyplývajúce z § 565 O.z. a požiada ho o zaplatenie celej svojej pohľadávky. Ani na túto výzvu žalovaný nereagoval, preto žalobca predčasne zosplatnil celú pohľadávku ku dňu 31.5.2018 (poznámka odvolacieho súdu – správne k 21.5.2018). Výsledkami vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný dlhuje žalobcovi na poskytnutej istine 2.559,35 eur, nakoľko zo sumy 3.000 eur žalovaný uhradil iba 460,65 eur. V zmysle zmluvy si žalobca uplatňoval aj úroky 150,82 eur, ktorá suma predstavuje úrokovú sadzbu vo výške 17,90 % do predčasného zosplatenia. Na základe zistených skutočností vyššie uvedené uplatnené nároky súd vyhodnotil ako dôvodné a preto zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť sumu 2.559,35 eur, úrok 150,82 eur a úroky z omeškania do zosplatenia 1,43 eur. Zo spisu vyplýva, že sa žalovaný so zaplatením dlhu dostal do omeškania, preto má žalobca nárok aj na úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z výšky priznanej pohľadávky odo dňa zosplatenia pohľadávky teda od 30.5.2018 (správne odo dňa nasledujúceho po zosplatení pohľadávky t. j. od 22.5.2018, viď opravné uznesenie). Podľa § 232 ods. 3 CSP súd povolil žalovanému splácať pohľadávku v mesačných splátkach, zohľadňujúc jeho majetkové a príjmové pomery, žalovaný je momentálne vo väzbe a nemá žiaden príjem, v budúcnosti sa však tento stav môže zmeniť, preto súd rozdelil splátky na 80 eur mesačne tak, aby pohľadávka bola splatená do 3 rokov, omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Žalobca si uplatnil aj úroky vo výške 17,9 % ročne z nezaplatennej istiny 2.559,35 eur od 22.5.2018 až do zaplatenia. Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatení, súd prvej inštancie poukázal konštantnú judikatúru vyšších súdov, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania, konkrétne odkázal na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998, ktoré úsudky napokon akceptoval i Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18.9.2012, t.j. „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“. Dodal, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky dohodnutú dobu poskytnutia finančných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby mu dlžník zaplatil riadne úroky tak ako by ich mal splácať do konečnej poslednej splátky. Vzhľadom na to, že žalobca žiadal priznať v žalobe aj úroky po zosplatení úveru, súd riadiac sa vyššie uvedenými úvahami žalobu v tejto časti zamietol.

V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne dôvodil, že žalobca mal v konaní úspech čo do uplatnenej pohľadávky, zamietnuté boli iba úroky po zosplatnení úveru, žalobcovi vznikli trovy iba titulom súdneho poplatku vo výške 153,50 eur, preto súd zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť žalobcovi náhradu za zaplatený súdny poplatok.

2. Proti tomuto rozsudku iba v časti priznaných úrokov, úrokov z omeškania a lehoty na plnenie podal včas odvolanie žalovaný (prostredníctvom právneho zástupcu), s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti znížením mesačných splátok na splácanie istiny a zamietnutím žaloby. Uviedol odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d/ a f/ CSP. Dôvodil, že t. č. sa nachádza v ÚVV Leopoldov, kde režijný paušálny mesačný plat predstavuje okolo 30 eur, pričom z tohto si ústav odpočítava svoje náklady a príspevky do fondu, pričom nebude schopný platiť splátky po 80 eur mesačne a dostane sa do ďalšej nechcenej dlžoby voči žalobcovi. Prvoradé sú totiž pohľadávky ústavu a až následne je možné plniť vonkajšie pohľadávky. Okrem toho má aj vyživovaciu povinnosť vo výške 52 eur mesačne, ktorú musí platiť. V trestných veciach, v ktorých je vzatý do väzby ešte nebol právoplatne odsúdený, čiže mu nebolo umožnené nastúpiť ani na riadny výkon práce v ústave, kde by možno vedel zarobiť o niečo viac. Nechce sa totiž dostávať do omeškania a ani do ďalšej dlžoby voči žalobcovi. Z uvedeného dôvodu prosí o zníženie mesačných platieb a odpustenie úrokov, keďže sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Súčasné vysoké splátky určené v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie a prisúdenie akýchkoľvek úrokov z omeškania má pre neho likvidačné následky. Prílohou odvolania podaného žalovaným prostredníctvom právneho zástupcu, bolo odvolanie samotného žalovaného, v ktorom uviedol, že nesúhlasí s výškou udaných úrokov, nakoľko tieto sú tam vo výkone trestu pre neho devastujúce, ako aj mesačná splátka 80 eur. Vo výkone trestu je režijný mesačný plat okolo 30 eur, z toho si ústav zoberie svoje mesačné náklady, nejaké tie svoje fondy ústavne a pod. a on zostal zasa na mínusovom konte a je tam, že ústav mu nebude vedieť zaplatiť ani mesačnú splátku aspoň 5 eur mesačne, a zasa sa dostal do nechcenej dlžoby voči žalobcovi, nakoľko prvoradé sú ústavné pohľadávky a až potom sú vonkajšie tzn. súdy, výživné a pod., nakoľko má aj vyživovaciu povinnosť 52 eur mesačne, tak sa pýta komu má zaplatiť skôr, keď vyživovacia povinnosť je prednejšia a tým pádom sa zasa zadlžil voči žalobcovi. Nech súd určí oveľa nižšiu sadzbu mesačnej splátky ako je 80 eur, nakoľko ústav túto sumu nebude vedieť zaplatiť miesto neho. A tiež, nakoľko nie je ešte právoplatne odsúdený za tú trestnú činnosť, za čo je vzatý do väzby, tak zasa mu len navýšia úroky omeškania mesačnej splátky, nakoľko peniaze môžu strhávať až po právoplatnom odsúdení a taktiež po zaradení do práce, nakoľko nechce, aby sa mu navyšovali úroky. Žiada, aby bol oslobodený od úrokových poplatkov, ak sa dá.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu jeho III. a IV. výroku podal včas odvolanie aj žalobca, s návrhom na jeho zmenu v napadnutej časti vyhovením žalobe a zaviazaním žalovaného zaplatiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Nestotožnil sa s argumentmi súdu prvej inštancie v časti o zvyškovom zamietnutí žaloby a považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny a odôvodňuje odvolanie tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Žalobca má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Popri absencii právnych noriem obmedzujúcich predmetný nárok veriteľa existuje množstvo zákonných ustanovení, z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatnenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. (§ 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a Komentár IURA EDITION, § 13 ods. 3, § 16 ods. 1 ZoSÚ). Ak ZoSÚ spotrebiteľovi ukladá povinnosť pri odstúpení zaplatiť zmluvne dohodnuté úroky až do dňa splatenia istiny, musí mať tomu zodpovedajúce právo na zmluvne dohodnuté úroky po zosplatnení aj veriteľ. Obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať so (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami (ktoré však, ako už uviedol skôr, neexistujú) alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Výklad prezentovaný odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľ, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a má za to, že v žiadnom

prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvýhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Okrem toho takýto názor poskytuje návod dlžníkom na to, ako neplniť svoje zmluvné povinnosti bez obáv o zhoršenie svojho postavenia, naopak s očakávaním jeho zlepšenia. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počíta, pričom ohľadom straty výhody splátok (predčasnemu zosplatneniu úveru) určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, použitím § 232 ods. 3 CSP určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

Citoval z dôvodovej správy k zákonu č. 106/2014 Z.z., ktorým sa mal meniť a dopĺňať O.z., a to pod č. 5. ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie Občianskeho zákonníka: V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565". Rozhodujúcou skutočnosťou je, že táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z. z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takého ani obdobné ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu neobsahuje. Fakt, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona len dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť.

Žalobca v danej právnej otázke poukázal na najnovšie rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 Cdo 113/2018 z 30.7.2019, v ktorom NS SR odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ, celkom jednoznačne uvádza právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný (obchodný) úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Tento záver dovolací súd odôvodňuje najmä odlišným účelom, resp. cieľom (zmluvného) úroku a úroku z omeškania. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia (ods. 16.) citoval: „(...) v súvislosti s právnou otázkou či veriteľ má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, o odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky aj do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania". Na doplnenie žalobca poukázal aj na rozhodnutie NS SR publikované v Zo súdnej praxe pod č. 55/1996 s nižšie redakciou uvedenou právnou vetou, ktoré ustálilo už v roku 1996 aj otázku výšky zmluvného úroku po zosplatnení:

„Úroky vo výške dohodnutej pri poskytnutí úveru patria do splatnosti úveru. Ak pre prípad omeškania s vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov nebola dohodnutá iná sadzba úrokov, patria aj za dobu po splatnosti úveru úroky v rovnakej výške"; ďalej na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo 42/2020 zo dňa 16.6.2020, v ktorom rozhodnutí uviedol: Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

Na základe vyššie citovaného právneho názoru NS SR, a aj v súvislosti s odkazom na judikatúru Súdneho dvora EÚ, považuje žalobca právnou otázku nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení za definitívne uzatvorenú vyššie citovaným právnym názorom dovolacieho súdu, pričom nižšie

uvedené rozhodnutia odvolacích súdov uvádza len na ilustráciu prevažujúceho právneho názoru, ktorý bol týmto dovolacím súdom potvrdený. (rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/108/2017 z 29.5.2018, č. k. 8Co/138/2017-83 z 27.3.2018, č. k. 8Co/206/2018-175 z 27.11.2018, Krajského súdu Žilina č. k. 11Co/12/2017-90 z 31.1.2017, Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 43Co/23/2017-92 z 29.11.2017; č. k. 43Co/29/2018 zo 16.8.2018; sp. zn. 43Co/7/2018 z 31.5.2018, sp. zn. 43Co/37/2018 z 20.12.2018, sp. zn. 43Co/21/2018 z 27.9.2018, sp. zn. 17Co/121/2018 z 3.4.2019, č. k. 43Co/28/2017-94 z 27.2.2018, Krajského súdu Nitra sp. zn. 12Co/116/2017 z 19.6.2018, č. k. 8Co/193/2017-88 zo 7.12.2017, č. k. 7Co/366/2017-84 z 30.11.2017, sp. zn. 12Co/4/2018 z 11.12.2018, sp. zn. 7Co/326/2017 z 31.5.2018, sp. zn. 7Co/203/2017 z 19.7.2018, sp. zn. 7Co/326/2017 z 31.5.2018, sp. zn. 12Co/116/2017 z 19.6.2018, sp. zn. 12Co/115/2017 z 25.10.2018, sp. zn. 7Co/4/2018 z 30.11.2018, sp. zn. 12Co/70/2018 z 26.10.2018, sp. zn. 8Co/1/2019 zo 7.3.2019, sp. zn. 7Co/203/2017 z 19.7.2018, rozhodnutia Krajského súdu Košice sp. zn. 5Co/297/2017 z 13.2.2018, sp. zn. 5Co/311/2017 z 15.2.2018, sp. zn. 5Co/250/2017 z 13.2.2018, sp. zn. 5Co/372/2017 z 22.3.2018, sp. zn. 5Co/414/2017 z 27.3.2018, sp. zn. 5Co/339/2017 z 22.3.2018, sp. zn. 5Co/465/2017 z 10.5.2018, sp. zn. 5Co/8/2018 z 22.5.2018, sp. zn. 5Co/6/2018 z 22.5.2018, sp. zn. 3Co/248/2017 z 9.8.2018, sp. zn. 5Co/60/2018 z 30.8.2018, sp. zn. 5Co/77/2019 z 20.6.2019, sp. zn. 3Co/346/2017 z 28.9.2018, sp. zn. 5Co/77/2019 z 20.6.2019, rozhodnutia Krajského súdu Prešov sp. zn. 14Co/22/2018 z 29.01.2019, sp. zn. 14Co/29/2018 z 15.1.2019, sp. zn. 25Co/71/2018 zo dňa 31.1.2019, sp. zn. 9Co/38/2018 z 18.10.2018, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33 Cdo 212/2014 z 21.8.2014, z ktorých citoval).

K splátkam uviedol, že v zmysle § 232 ods. 3 CSP má súd možnosť a) neurčiť patričnú lehotu - v takom prípade zostáva zákonná v trvaní troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, alebo alternatívne b) určiť patričnú lehotu dlhšiu ako tri dni avšak výlučne v odôvodnených prípadoch. K uvedenému poukázal napr. na rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 11Co/91/2017-138 zo 16.5.2017, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/87/2019 z 19.6.2019, rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 19Co/163/2018 zo 17.4.2019. Zákon teda explicitne podmieňuje alternáciu dĺžky patričnej lehoty odôvodnenosťou prípadu. Rozhodnutie súdu musí byť spravodlivé a nemôže výrazne zvýhodňovať jednu zo strán na úkor druhej. Priznaním splátok vo výške 80 eur mesačne súd zapríčinil, že žalovaný bude iba istinu splácať viac než 2,5 roka. Na základe porušenia úverovej zmluvy a úplného zastavenia splácania úveru bol tak žalovaný zo strany súdu „odmenený“ tým, že mu bola priznaná možnosť opätovného splácania úveru. Súd tak svojim rozhodnutím de facto úplne poprel nielen účinky predčasného zosplatnenia úveru, ale aj účel celého súdneho konania. Aj z vyššie uvedených rozhodnutí odvolacích súdov vyplýva, že uvedený postup a rozhodnutie nie sú zákonné ani spravodlivé a v konečnom dôsledku z dôvodu úročenia dlhu nie sú ani na prospech samotného žalovaného. Žalobca má za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty, ku ktorej má súdne konanie smerovať. Oprávnenie súdu priznať plnenie v splátkach je výnimočné oprávnenie a každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú výhodu dlžníka, ktorá však nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv veriteľa. Ten totiž má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Z tohto hľadiska ide o zabezpečenie a realizáciu práva na súdnu ochranu veriteľa a zákonných záruk na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Uvedená výhoda povinného musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach (R 87/1966). Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, bude najmä - osobné a majetkové pomery strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného v konaní, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovaným, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa, ... V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch strán sporu v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv či možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/116/2012 z 18.3.2013). Výška splátky musí byť určená primerane tak, aby splátky neoprávneným spôsobom nezasiahli do práv žalobcu a v konečnom dôsledku aj žalovaného neúmerným predlžovaním splatnosti tým, že bude zaviazaný zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania. Výhoda poskytnutá žalovanému v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprimerane nízkych splátkach je zjavne neprimeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť účastníkov konania v občianskoprávných vzťahoch v zakotvenú v ustanovení § 2 ods. 2 O.z. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivosťou

ochranou porušených práv zakotvenou CSP. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný tak neuskutočnil a počas celého súdneho konania neuskutočnil žiadnu úhradu. Ide o skutočnosti, ktoré sú v rozpore s povolením splátok. Žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/116/2017-64 z 30.1.2018, rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/157/2017-47 zo 7.9.2017, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 17Co/17/2017-63 z 27.7.2017, z ktorých citoval. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má žalobca za to, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

Žalobca v odvolaní zároveň navrhol doplnenie napadnutého rozsudku o výrok v časti nároku, o ktorom v predmetnom rozsudku súd opomenul rozhodnúť, t. j. o nároku na zaplatenie nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 2,76 eur, a to doplniacim rozsudkom v zmysle § 225 CSP.

4. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril tak, že žalovaný vo svojom podaní nepopiera svoj záväzok voči žalobcovi a odvoláva sa iba na svoju nepriaznivú finančnú situáciu, neuvádza žiadne konkrétne právne ani skutkové tvrdenia sponchybujúce opodstatnenosť uloženej povinnosti splatiť dlžnú pohľadávku priznanú súdnym rozhodnutím. S odpustením úrokov žalobca nesúhlasí. Žalobca má nárok na úroky v súlade so zmluvou a zákonom. Ohľadom nároku na zmluvný úrok žalobca osobitne poukazuje na ustálenú súdnu prax NS SR – uznesenia sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16.6.2020, sp. zn. 3Cdo/113/2019 z 29.6.2020, sp. zn. 1Cdo/208/2019 z 18.8.2020, sp. zn. 6Cdo/193/2018 z 28.8.2020, sp. zn. 7Cdo/118/2019 z 26.8.2020, sp. zn. 3Cdo/1/2020 z 25.8.2020, sp. zn. 9Cdo/24/2019 z 29.9.2020, sp. zn. 8Cdo/237/2019 z 26.8.2020, sp. zn. 8Cdo/135/2020 z 26.8.2020, sp. zn. 9Cdo/6/2020 zo 14.10.2020, sp. zn. 3Cdo/35/2020 z 24.9.2020, sp. zn. 5Cdo/73/2020 z 28.9.2020, sp. zn., 2Cdo/250/2019 z 30.9.2020, sp. zn. 5Cdo/9/2019 z 26.10.2020, sp. zn. 8Cdo/66/2019 z 28.10.2020, sp. zn. 6Cdo/56/2020 zo dňa 28.10.2020, sp. zn. 5Cdo/86/2020 zo dňa 26.10.2020, sp. zn. 8Cdo/147/2020 zo dňa 26.08.2020, sp. zn. 5Cdo/46/2020 zo dňa 26.10.2020, sp. zn. 3Cdo 45/2020 zo dňa 29.10.2020. V uznesení NS SR zo 16.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020, NS SR považoval dovolanie žalobcu za prípustné a dôvodné. Poukázal na skutočnosť, že otázka (ne)možnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení úverovej zmluvy, kde jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ, je predmetom dlhodobej diskusie odbornej verejnosti, nakoľko jednoznačné legislatívne riešenie, ktoré by sa výslovne k problematike vyjadrilo, absentuje. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov pretrváva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kedy sa vyprofilovali tri skupiny rozhodnutí. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatnení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatnení úveru pripúšťa. Argumentuje zmluvnou autonómiou strán, kedy žiaden zákon výslovne nezakazuje dohodnúť úroky i za dobu, po ktorú bude istina dlžníkom skutočne užívaná do jej faktického vrátenia veriteľovi, teda i za dobu, v ktorej sa dlžník ocitne v omeškani so splnením svojho záväzku. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil. Vychádza z názoru, že aj po predčasnom zosplatnení úveru zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. patrí v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Dovolací súd uviedol, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. Dovolací súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie úroku aj po zosplatnení úveru a teda v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

5. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že: „Rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 7Csp/85/2018-120 zo dňa 23.06.2020 sa dopĺňa o výrok: VI. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2,76 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“ Právne ho odôvodnil ust. § 225 ods. 1 a 2 CSP, vecne tým, že žalobca písomným podaním doručeným súdu dňa 21.8.2020 navrhol v konaní postupovať podľa ust. § 225 ods. 1 CSP a doplniť rozsudok o nárok na zaplatenie nezaplatených poplatkov za poistenie vo výške 2,76 eur. Súd prvej inštancie po preskúmaní súdneho spisu, predovšetkým obsahu rozsudku sp. zn. 7Csp/85/2018-120 zo dňa 23.6.2020 zistil, že nárok žalobcu v rozsahu zaplatenia istiny vo výške 2.559,35 eur, úrokov vo výške 150,82 eur, úrokov z omeškania vo výške 1,43 eur, úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.559,35 eur a zo sumy 150,82 eur od 22.5.2018 do zaplatenia, poplatkov za poistenie vo výške 2,76 eur a náhrady trov konania, považoval za dôvodný. K uvedenému logickému záveru dospel aj na základe odôvodnenia predmetného rozsudku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že zamietnutý bol iba nárok žalobcu v rozsahu úroku vo výške 17,90 % ročne z nezaplatenej istiny 2.559,35 eur od 22.5.2018 až do zaplatenia, teda v rozsahu úroku z úveru za čas po jeho zosplatnení. Nárok žalobcu týkajúci sa poplatkov za poistenie vo výške 2,76 eur iba opomenul premietnuť do výroku predmetného rozsudku, čo však s poukazom na ust. § 225 ods. 1 CSP možno konvalidovať doplnením výroku rozhodnutia formou dopĺňacieho rozsudku. Pretože strana sporu na strane žalobcu navrhla doplnenie rozsudku v lehote 15 dní od jeho doručenia, v zmysle § 225 ods. 1 CSP môže súd prvej inštancie o návrhu na doplnenie meritórne rozhodnúť. Vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu dokazovania o dôvodnosti nároku žalobcu vo výške 2,76 eur vzniknutom titulom poplatkov za poistenie neboli žiadne pochybnosti, o čom svedčí aj rozsudok sp. zn. 7Csp/85/2018-120 zo dňa 23.06.2020, súd prvej inštancie na návrh žalobcu doplnil výrok uvedeného rozsudku tak, že žalovaného zaviazal aj na zaplatenie sumy 2,76 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

6. Proti dopĺňaciemu rozsudku podal včas odvolanie žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu, so zrejým návrhom na jeho zrušenie. V odvolaní uviedol, že podáva v zákonnej lehote odvolanie proti dopĺňaciemu rozsudku, v plnej miere odkazuje na prílohu, kde žalovaný rozvinul svoje dôvody odvolania. V prílohe odvolania bolo odvolanie samotného žalovaného, v ktorom poukázal na predchádzajúce odvolanie voči rozsudku s tým, že sa dôvodov pridržiava a opakuje, že ak by sa nedostal do výkonu väzby, tak dlžná suma je už dávno vyplatená, ale nakoľko vo výkone väzby nepracuje, tak ani nemajú z čoho dlžnú sumu strhávať, tým pádom sa mu úroková sadzba z omeškania len zvyšuje a bude zvyšovať, čo by nebol rád, a zasa sa len dostáva do zbytočnej – nechcenej dlžoby voči súdu, ako aj voči žalobcovi, a preto žiada právneho zástupcu, aby podal odvolanie o pozastavení úveru ako aj trovy konania, nakoľko odtiaľ nevie zaplatiť ani cent z toho, čo od neho žiadajú a zbytočne sa dostáva do dlžoby, čo zasa len nebude vedieť vyplatiť. Dlžnú sumu, ktorú je dlžný, by rád vyplatil v splátkovom kalendári (2.559,35 eur, ktorú je dlžný spoločnosti). Má najväčší problém s úrokmi, ktoré mu narastajú každým dňom i mesiacom. Žiada o odloženie – pozastavenie dlžnej sumy, ako aj úrokov.

7. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného voči dopĺňaciemu rozsudku vyjadril tak, že žalovaný vo svojom podaní nepopiera svoj záväzok voči žalobcovi a odvoláva sa iba na svoju nepriaznivú finančnú situáciu, neuvádza žiadne konkrétne právne ani skutkové tvrdenia spochybňujúce opodstatnenosť uloženej povinnosti splatiť dlžnú pohľadávku priznanú súdnym rozhodnutím, poukazuje iba na skutočnosť, že nárok priznaný žalobcovi v dopĺňacom rozsudku sa úročí a vzniká mu tak navýšenie dlhu. S uvedeným tvrdením sa žalobca nestotožňuje a považuje ho za nesprávne. Suma 2,76 eur sa neúročí. Suma 2,76 eur je pevná suma a predstavuje súčet neuhradených poplatkov za poistenie. Keďže žalobca navrhol doplnenie rozsudku o poplatky za poistenie, o ktorých súd prvej inštancie nerozhodol, súd v zmysle ust. § 225 a nasl. doplnil rozsudok. Postup súdu prvej inštancie bol správny a v súlade so zákonom. Žalobca navrhol, aby odvolací súd dopĺňací rozsudok ako vecne správny potvrdil.

8. Opravným uznesením súd prvej inštancie I. opravil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 23.06.2020, č. k. 7Csp/85/2018-120, ktorého výrok II. po oprave správne znie: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.559,35 eur a z nezaplatených úrokov 150,82 eur od 22.05.2018 do zaplatenia.“; II. opravil dopĺňací rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 22.03.2021 č. k. 7Csp/85/2018-167, ktorý v časti označenia žalovaného v záhlaví dopĺňacieho rozsudku a v časti výroku po oprave správne znie: „Okresný súd Dunajská Streda pred sudkyňou JUDr. Oľgou Csémyovou v sporovej veci žalobcu : Prima banka Slovensko, a.s., IČO : 31 575 951, so sídlom Žilina, Hodžova 11, proti žalovanému : A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A., C. XXX/X, t.č. ÚZVJS Leopoldov, zast. advokátom : JUDr. Mgr. Peter Rochovský, o zaplatenie 2.559,35

€ s príslušenstvom, takto rozhodol: Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2,76 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku.“ Právne ho odôvodnil ust. § 224 CSP, vecne dôvodil, že odvolací súd mu dňa 24.2.2022 vrátil spis bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu, že písomné vyhotovenie rozsudku č. k. 7Csp/85/2018-120 nie je v súlade s vyhláseným výrokom rozsudku v zmysle zápisnice o pojednávaní z 23. júna 2020. Rovnako aj písomné vyhotovenie dopĺňacieho rozsudku č. k. 7Csp/85/2018-167 nie je v súlade s vyhláseným výrokom dopĺňacieho rozsudku v zmysle zápisnice o pojednávaní z 22. marca 2021. Navyše je v záhlaví dopĺňacieho rozsudku nesprávne uvedený dátum narodenia žalovaného, ktorú zrejmu nesprávnosť je taktiež potrebné opraviť. Súd prvej inštancie po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že v písomnom vyhotovení rozsudku č.k. 7Csp/85/2018-120 došlo k zrejmej nesprávnosti spočívajúcej v chybnom označení dátumu plynutia úroku z omeškania, keď v zmysle zápisnice (ako aj žalobného návrhu) je žalovaný povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 2.559,35 € a z nezaplatených úrokov 150,82 € od 22.05.2018, a nie od 31.05.2018 ako to bolo uvedené v písomnom vyhotovení predmetného rozsudku. Úlohou súdu bolo ďalej, popri oprave dátumu narodenia žalovaného, zosúladiť aj znenie písomného vyhotovenia dopĺňajúceho rozsudku č.k. 7Csp/85/2018-167 s vyhláseným znením v zmysle zápisnice z pojednávania zo dňa 22.03.2021. Nápravu súd v uvedenom prípade vykonal vypustením nadbytočného nevyhláseného výroku a rímskeho čísla označujúceho dopĺňaný výrok rozsudku.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranami, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie a proti dopĺňaciemu rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorým zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozsudok v napadnutej časti a dopĺňací rozsudok v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zvyškovo zamietajúcej žalobu (IV. výrok) a v závislom výroku o náhrade trov konania (V. výrok) nie je vecne správny a je potrebné ho v takejto časti zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; v zostávajúcej odvolaním napadnutej časti sú rozsudok súdu prvej inštancie a tiež odvolaním napadnutý dopĺňací rozsudok, oba v znení opravného uznesenia, vecne správne a je dôvodné ich potvrdiť.

10. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bol rozsudok súdu prvej inštancie s výnimkou vyhovujúceho výroku v časti o istine 2.559,35 eur (v časti o istine 2.559,35 eur rozsudok nadobudol právoplatnosť, žalovaný odvolaním napadol rozsudok vo vyhovujúcej časti v časti o úrokoch /do zosplatnenia úveru/, úrokoch z omeškania /do i po zosplatnení úveru/ a lehote na plnenie, žalobca odvolaním napadol rozsudok v jeho zamietajúcej časti a v časti lehoty na plnenie; výrok o trovách konania je závislým výrokom) a dopĺňací rozsudok v celom rozsahu.

11. Voči dopĺňaciemu rozsudku podal odvolanie iba žalovaný, nepoprel svoju povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2,76 eur titulom poplatkov za poistenie, neuviedol žiadne konkrétne právne ani skutkové tvrdenia spochybňujúce opodstatnenosť tejto uloženej povinnosti, zjavne však bol názoru, že nárok priznaný žalobcovi v dopĺňacom rozsudku sa úročí a s poukazom na svoju situáciu (je bez príjmu vo výkone trestu odňatia slobody) žiadal o odloženie – pozastavenie úrokov.

Odvolací súd je viazaný nielen rozsahom odvolania, ale aj jeho konkrétnymi dôvodmi, ktoré odvolateľ vymedzí v zákonom stanovenej lehote na podanie tohto opravného prostriedku (§ 380 ods. 1 v spojení s § 365 ods. 3 CSP). To znamená, že odvolací prieskum je vykonávaný (takmer výlučne) z dôvodov označených odvolateľom; na základe ním zadefinovaných konkrétnych odvolacích námietok.

Z porovnania konštatovaní a záverov súdu prvej inštancie a odvolania v predmetnej veci je zrejmé, že odvolateľ/žalovaný vôbec nereaguje na obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie.

V dotknutom smere tak ide o úplne zlyhanie odvolateľa pri formulovaní konkrétnych odvolacích dôvodov, čo v nadväznosti na nosný princíp odvolacieho prieskumu len v intenciách vznesených odvolacích námietok logicky/priamo vylučuje eventualitu zrušenia alebo zmeny napadnutého rozhodnutia.

Keďže konkrétne odvolacie námietky žalovaného smerujú úplne mimo závery súdu prvej inštancie (žalovaný sa mylne domnieva, že dopĺňacím rozsudkom bola uložená aj povinnosť platiť úroky resp. úroky z omeškania) a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré

prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), napadnutý doplniaci rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

12. Žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie o.i. aj vo vyhovujúcej časti veci samej v časti o úrokoch a úrokoch z omeškania. Žiadal o odpustenie úrokov, keďže sú tu podľa neho dôvody hodné osobitného zreteľa, nakoľko prisúdenie akýchkoľvek úrokov z omeškania má pre neho likvidačné následky, ich výška je pre neho vo výkone trestu devastujúca. Vo výkone trestu je na mínusovom konte, ústav mu nevie zraziť ani 5 eur mesačne, peniaze mu môžu strhávať až po právoplatnom odsúdení a taktiež po zaradení do práce. Žiadal, aby bol oslobodený od úrokových poplatkov.

Z porovnania konštatovaní a záverov súdu prvej inštancie a odvolania žalovaného v predmetnej veci je zrejmé, že odvolateľ/žalovaný vôbec nereaguje na obsah rozhodnutia súdu prvej inštancie, v dotknutom smere tak ide opäť o úplne zlyhanie odvolateľa pri formulovaní konkrétnych odvolacích dôvodov, čo v nadväznosti na nosný princíp odvolacieho prieskumu len v intenciách vznesených odvolacích námietok logicky/priamo vylučuje eventualitu zrušenia alebo zmeny napadnutého rozhodnutia.

Pokiaľ žalovaný v odvolaní žiadal zamietnuť žalobu aj v časti o úrokoch (do zosplatnenia úveru) a úrokoch z omeškania, odpustenie úrokov resp. oslobodenie od úrokov iba s poukazom na svoju rodinnú a sociálnu situáciu a nespochybňuje správnosť rozhodnutia o úrokoch (do zosplatnenia úveru) a úrokoch z omeškania súdom prvej inštancie z iných dôvodov, odvolací súd k tejto námietke uvádza, že úroky do zosplatnenia úveru boli žalobcom uplatnené na základe úverovej zmluvy a úroky z omeškania boli žalobcom uplatnené v súlade so zákonom, zákonná úprava neumožňuje ich nepriznanie iba s poukazom na rodinnú a sociálnu situáciu dlžníka bez ďalšieho a iba žalobca by ich mohol žalovanému odpustiť. Plateniu úrokov z omeškania sa dalo vyhnúť riadnym a včasným platením splátok úveru.

Keďže konkrétne odvolacie námietky žalovaného smerujú úplne mimo závery súdu prvej inštancie (žalovaný sa mylne domnieva, že súd mu môže odpustiť úroky resp. úroky z omeškania, alebo zamietnuť žalobu v takejto časti iba s poukazom na jeho rodinnú a sociálnu situáciu) a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti o úrokoch do zosplatnenia (150,82 eur), úrokoch z omeškania do zosplatnenia (1,43 eur), úrokoch z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 2.559,35 eur a z nezaplatených úrokov 150,82 eur od 22.5.2018 do zaplatenia, v znení opravného uznesenia, podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

13. V časti lehoty na plnenie resp. povolenia žalovanému splátok (III. výrok rozsudku súdu prvej inštancie) podali včas odvolanie obe sporové strany.

Žalobca v odvolaní namietal, že priznaním splátok vo výške 80 eur mesačne súd zapríčinil, že žalovaný bude iba istinu splácať viac než 2,5 roka, na základe porušenia úverovej zmluvy a úplného zastavenia splácania úveru bol tak žalovaný zo strany súdu „odmenený“ tým, že mu bola priznaná možnosť opätovného splácania úveru, súd tak svojim rozhodnutím de facto úplne poprel nielen účinky predčasného zosplatnenia úveru, ale aj účel celého súdneho konania, uvedený postup a rozhodnutie nie sú zákonné ani spravodlivé a v konečnom dôsledku z dôvodu úročenia dlhu nie sú ani na prospech samotného žalovaného, žalobca má za to, že výška priznanej splátky je neadekvátna výške žalovanej pohľadávky, pretože lehota na splatenie pohľadávky sa predĺžila do takej miery, že sa tým poprel samotný účel súdneho konania a takéto rozhodnutie nevedie k odstráneniu právnej neistoty, ku ktorej má súdne konanie smerovať. Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, budú najmä - osobné a majetkové pomery strán, výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného v konaní, prejavovaná snaha o plnenie záväzku žalovaným, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, dobu, po ktorú by týmto spôsobom došlo k zaplateniu dlžnej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerné zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa, ... V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch strán sporu v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv či možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu. Výhoda poskytnutá žalovanému v podobe umožnenia uhradiť dlh v neprímerane nízkych splátkach je zjavne neprímeranou oproti nevýhodnosti postavenia žalobcu a porušuje rovnosť účastníkov konania v občianskoprávných vzťahoch v zakotvenú v ustanovení § 2 ods. 2 O.z. Výkon práva, ktorý motivuje k neplneniu si zmluvných povinností, nie je v súlade so spravodlivou ochranou porušených práv zakotvenou CSP. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejaviť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať a tým preukázať, že mohol priebežne peňažný dlh splácať aspoň v akej takej výške, ktorá by bola primeraná jeho finančným možnostiam. Žalovaný tak neuskutočnil a počas celého súdneho konania neuskutočnil žiadnu úhradu. Ide o skutočnosti, ktoré sú v rozpore s povolením splátok.

Žalovaný žiadal v odvolaní zníženie mesačných splátok na splácanie istiny (neuviedol na akú sumu) z dôvodu, že sa t. č. nachádza v ÚVV Leopoldov, kde režijný paušálny mesačný plat predstavuje okolo 30 eur, pričom z tohto si ústav odpočítava svoje náklady a príspevky do fondu, pričom žalovaný nebude schopný platiť splátky po 80 eur mesačne a dostane sa do ďalšej nechcenej dlžoby voči žalobcovi. Prvoradé sú totiž pohľadávky ústavu a až následne je možné plniť vonkajšie pohľadávky. Okrem toho má aj vyživovaciu povinnosť vo výške 52 eur mesačne, ktorú musí platiť. V trestných veciach, v ktorých je vzatý do väzby ešte nebol právoplatne odsúdený, čiže mu nebolo umožnené nastúpiť ani na riadny výkon práce v ústave, kde by možno vedel zarobiť o niečo viac. Súčasné vysoké splátky určené v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie a prisúdenie akýchkoľvek úrokov z omeškania má pre neho likvidačné a devastačné následky. Žalovaný je v ústave na mínusovom konte a ústav mu nebude vedieť zaplatiť ani mesačnú splátku aspoň 5 eur mesačne. Nech súd určí oveľa nižšiu sadzbu mesačnej splátky ako je 80 eur, nakoľko ústav túto sumu nebude vedieť zaplatiť miesto neho, peniaze mu môžu strhávať až po právoplatnom odsúdení a taktiež po zaradení do práce.

Podľa § 217 ods. 1 CSP pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté; podľa ods. 2 rovnakého ustanovenia ak ide o opakujúce sa dávky alebo splátky, možno uložiť povinnosť i na plnenie dávok alebo splátok, ktoré sa stanú splatnými až v budúcnosti.

Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP: (3) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. (4) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Z ostatne citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že ak súd pristupuje k autoritatívnemu rozhodnutiu (rozsudkom) o žalobe na peňažné plnenie (o aký prípad išlo aj v prejednávanej veci), zákonnou lehotou plnenia a zároveň pravidlom je lehota troch dní, počítaná od právoplatnosti rozsudku. Štandardne preto súd ukladá splnenie povinnosti v takejto lehote a na každú výnimku z pravidla musia existovať dôvody, ktoré výnimky je v prípade rozhodovania potrebné riadne odôvodniť, čo platí pre odôvodňovanie rozhodnutia sa či už pre dlhšiu než trojdňovú lehotu, alebo pre povolenie splátok a určovanie ich výšky a podmienok ich zročnosti.

Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu (spravidla aj vrátane príslušenstva) i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa takáto výhoda poskytla (resp. v časovom intervale takéto rozpätie prekračujúcom nanajvýš nepatrne) a to i pri pomnutí okolnosti získania žalovaným nespornej výhody (odkladu) už praktickým donútením žalobcu uplatniť právo na súde.

Už v prvom podaní v predmetnej veci (z 10.3.2020, č.l. 87 spisu) žalovaný o.i. uviedol, že nepopiera uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere so žalobcom dňa 19.6.2015, taktiež nepoprel, že si nedokázal splniť svoje povinnosti pri splácaní spotrebiteľského úveru, čo však bolo z dôvodu jeho trestného stíhania, keď od 23.6.2018 doposiaľ sa nachádza vo väzbe v ÚVV Leopoldov, nedisponuje žiadnym majetkom ani príjmom, žiadal prihliadnúť na tieto skutočnosti a prípadné zaviazanie k zaplateniu dlžnej istiny a zákonných úrokov z omeškania rozvrhnúť na nízke splátky počas dlhšieho obdobia, keďže vo väzbe nemôže ani nastúpiť na výkon prác, aby si mohol splniť svoje povinnosti. Nespochybnil predčasné zosplatenie úveru. Uviedol, že uznáva istinu a zákonné úroky z omeškania z istiny, neuznáva akékoľvek žalobcom nárokované úroky, úroky z úrokov, poplatky resp. pokuty. Podľa lustrácie v ZVJS, vykonanej súdom prvej inštancie 20.2.2019 bol žalovaný vo väzbe v ústave v Leopoldove od 23.6.2018. Na pojednávaní dňa 23.6.2020 (ktorého sa žalobca nezúčastnil a do vyhlásenia rozsudku sa k povoleniu splátok žalovanému nevyjadril) žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu uviedol, že súhlasí so žalobou čo do istiny a s úrokmi do zosplatenia, žiadal povoliť žalovanému splácať úver v splátkach, nakoľko je t. č. vo väzbe, z čoho vyplýva, že nemá žiaden príjem, navrhol aby mu bolo dovolené splácať po 80 eur mesačne, žalovaný je bezmajetný, aj v trestnom konaní je mu ustanovený obhajca ex offa a v civilnom konaní ho zastupuje cez centrum právnej pomoci. Žalobca sa tohto pojednávania nezúčastnil, skutkové tvrdenia žalovaného nepoprel. Na tomto pojednávaní bolo vyhlásené dokazovanie za skončené a bol vyhlásený napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie.

Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku uviedol, že podľa § 232 ods. 3 CSP povolil žalovanému splácať pohľadávku v mesačných splátkach, zohľadňujúc jeho majetkové a príjmové pomery, žalovaný je momentálne vo väzbe a nemá žiaden príjem, v budúcnosti sa však tento stav môže zmeniť, preto súd rozdelil splátky na 80 eur mesačne tak, aby pohľadávka bola splatená do 3 rokov, omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Výška súm priznaných rozsudkom súdu prvej inštancie je 2.995,24 eur (2.559,35 eur+150,82 eur +1,43 eur+ 283,64 /5% ročne zo súm 2.559,35 eur a 150,82 eur od 22.5.2018 do 23.6.2020/), by pri rešpektovaní vyššie približeného pravidla o rozložiteľnosti splátok najviac na tri roky odôvodňovala výšku splátky 83,20 eur mesačne (2.995,24:36), žalovaný navrhol výšku splátky 80 eur mesačne, z obsahu spisu sa nepodáva, že by žalovaný od vydania rozsudku súdu prvej inštancie splnil dlh, čo aj len čiastočne.

Na základe vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že princípu vyváženej ochrany práv oboch strán sporu i so zreteľom k okolnostiam vlastným tejto konkrétnej veci (s prihliadnutím k tomu, že žalovaný od podania žaloby neuhradil dlh ani čiastočne, na druhej strane s prihliadnutím k sociálnej situácii žalovaného a skutočnosti, že sa už v čase začatia konania nachádzal vo väzbe) zodpovedá lehota na plnenie a povolenie splátok v rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie riadne odôvodnil nepriaznivou finančnou a sociálnou situáciou žalovaného prezentovanou ním v jeho vyjadrení i na pojednávaní (skutkové tvrdenia žalovaného o jeho nemajetnosti a o tom, že je bez príjmu vo väzbe, žalobca do rozhodnutia súdu prvej inštancie nepoprel). Aj podľa názoru odvolacieho súdu sociálna situácia žalovaného odôvodňuje povoliť splátky v súdom prvej inštancie správne ustálenej výške (ktorú výšku pred súdom prvej inštancie navrhol žalovaný), teda také, aby k splateniu priznaného nároku skutočne došlo približne do troch rokov od právoplatnosti rozsudku (resp. v časovom intervale takéto rozpätie prekračujúcim nanajvýš nepatrne). Od rozhodnutia súdu prvej inštancie neprišlo k žiadnej výraznej zmene odôvodňujúcej zmenu výšky splátky.

Odvolací súd, riadiaci sa vyššie uvedenými úvahami, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti lehoty plnenia podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil.

14. Z odvolania žalobcu vyplýva nesúhlasná argumentácia voči právnomu posúdeniu jeho nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatnení úveru súdom prvej inštancie.

Odvolací súd k tejto námietke uvádza, že v rozhodovacej praxi odvolacích súdov bol nesúlad pri riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatnení úveru, kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, bola tiež predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obch.z.“) vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (uvedené odznelo v rozhodnutí NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16. júna 2020). Za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikatórne prekonané), ako i rozhodnutia NS SR, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. (porov. R 71/2018).

NS SR v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2021, č. 5 (uznesenie NS SR zo 16.6.2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020) konštatoval, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obch.z. je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona o spotrebiteľských úveroch, nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu dlhu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravídla vyššie ako úroky z

omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Ten však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. NS SR ďalej v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 argumentoval, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 O. z. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. NS SR v rozhodnutí 5Cdo/42/2020 dospel preto k záveru, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Odvolacia námietka žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie bola tak dôvodná.

Odvolací súd preto podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej (IV. výrok rozsudku, ktorým nepriznal žalobcovi ako veriteľovi zmluvné úroky z úveru vo výške 17,90 % ročne zo sumy 2.559,35 eur od 22.5.2018 do zaplatenia) a v (závislej) časti náhrady trov konania a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie.

15. Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného právnym názorom odvolacieho súdu, vychádzajúceho z ustálenej judikatúry NS SR (publikované rozhodnutie NS SR zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo/42/2020), ako aj relevantnej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie, tak bude v ďalšom konaní na základe vykonaného dokazovania posúdiť nárok žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania). NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Po vykonanom dokazovaní preukázaný skutkový stav súd prvej inštancie podriadi pod relevantnú právnu úpravu, v zmysle vyššie uvedenej ustálenej rozhodovacej praxe NS SR, podľa záverov ktorej je dlžník povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov (§ 502 ods. 1 Obch.z.) a konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov by mal zodpovedať dohode zmluvných strán o zmluvnom úroku pri riadnom plnení povinnosti dlžníka, zaplatiť tento zmluvný úrok ako cenu peňazí.

Podľa § 220 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v písomnom vyhotovení súdneho rozhodnutia uvedie ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil a vec právne posúdil. Súd prvej inštancie bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočne a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám sporu dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu SR napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

16. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

V novom rozhodnutí o veci (v zostávajúcom rozsahu) rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

17. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Súd vždy poučí strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. (§ 160 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)